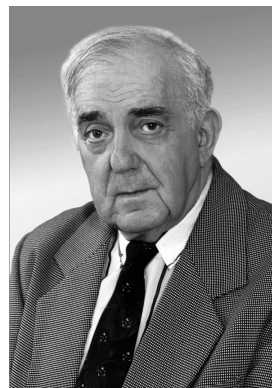

«Круглий стіл»
«Актуальні питання теорії демократії»,
присвячений 90-річчю
з дня народження
Марка Веніаміновича Цвіка

21 червня 2014 р. на базі Полтавського юридичного інституту відбувся «круглий стіл» «Актуальні питання теорії демократії», присвячений 90-річчю з дня народження Марка Веніаміновича Цвіка.

Із вступним словом виступив д-р юрид. наук, проф., академік НАПрН України, завідувач кафедри теорії держави і права **О. В. Петришин**, який відзначив що тематика «круглого столу» була обрана невипадково, оскільки теорія демократії, яку сьогодні вивчають майбутні юристи, зобов'язана багатьма своїми положеннями науковим здобуткам Марка Веніаміновича Цвіка. Відомий вчений, талановитий педагог, чуйна людина Марк Веніамінович завжди залишатиметься взірцем для кожного з його учнів.

О. В. Петришин та О. Р. Дашковська поділилися своїми спогадами про Марка Веніаміновича, розповіли про його життя і наукову спадщину. Було продемонстровано багато фотографій із сімейного архіву Марка Веніаміновича.

Доктор юридичних наук, професор **С. І. Максимов** виступив з доповіддю «Теорія демократії: ринковий вибір або публічний дискурс?», у якій розглянув дві конкуруючі теорії демократії. Теорія ринку, яка передбачає егоїзм учасників, та теорія дискурсу, яка виходить із знаходження компромісу з метою забезпечення загального блага.

Доктор юридичних наук, професор **С. П. Погребняк** розповів про концепцію електронної демократії, яка покликана доповнити класичну модель демократії. Доповідач зазначив дві основні причини розвитку концепції е-демократії: 1) певна криза демократичних ідей, загальна пасивність населення в процесах, пов'язаних з організацією публічної влади; 2) поява нових технологій. Головна ж мета – створити електронну підтримку для розвитку самої демократії, підвищити роль громадянського суспільства у взаємодії з державою, забезпечити можливість для обміну інформацією між публічною владою і людиною.

Доповідь С. П. Погребняка викликала живу дискусію серед учасників «круглого столу». **Л. О. Єресько**, заступник голови Полтавського окружного адміністративного суду, звернула увагу на те, що розвиток електронної демократії, інструменти якої використовуються в системі правосуддя, не може не зачіпати питань захисту персональних даних. Як визнав проф. Погребняк, це одне з питань, які гостро стоять сьогодні на порядку денному.

Обговорення концепції е-демократії продовжилось виступом канд. юрид. наук **Ю. С. Размстаєвої** «Технології на варті демократії», яка звернула увагу на те, в чому виявляється позитивний вплив інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток демократії.

До проблем розвитку демократії в Україні увагу учасників дискусії привернула доповідь канд. юрид. наук, доц. **В. С. Смородинського**, який на-

гадав про те, що право, на відміну від інших соціальних регуляторів, поперше, потребує спеціальної групи людей, що забезпечують його функціонування – юристів, і по-друге, є дорогим регулятором, оскільки вимагає вкладення коштів у юридичну освіту, у створення спеціальних установ (суди, прокуратура, нотаріат, виконавча служба тощо).

Канд. юрид. наук **Д. О. Вовк** зазначив, що християнство містить кілька важливих для демократії ідей: поперше, Новий Завіт самоусувається від більшості юридичних і політичних питань, тим самим створюючи простір для їх можливого секулярного осмислення; по-друге, Новий Завіт визначає релігійність як вільний акт людини, відкриваючи довгий шлях до релігійної свободи як елемента демократії; по-третє, Новий Завіт є революційним текстом, протиставляючи світську і релігійну владу.

Доповідь канд. юрид. наук **О. О. Уварової** була присвячена питанню автономії особистості в умовах демократії, яка звернула увагу на те, що право у своєму прагненні забезпечити справедливість, має не тільки накладати обмеження заради загального блага, а й гарантувати індивідуальну та групову автономію для того, щоб кожен міг бути в певному сенсі автором свого власного життя. Саме тому автономія отримує з боку окремих авторів характеристику одного з найбільш важливих благ верховенства права й одночасно виступає підставою для його обґрунтування.

Доповідь канд. юрид. наук **Г. О. Христової** була присвячена зобов'язанням держави та міжнародної спільноти щодо захисту прав людини у світлі доктрини «R2P». Основна ідея допо-

віді полягає в тому, що якщо на державу покладено юридичний обов'язок із захисту прав людини, то міжнародне співтовариство може бути визнане суб'єктом морально-політичних зобов'язань. Г. О. Христова докладно розповіла про три групи зобов'язань у цьому контексті (попередити порушення прав людини, реагувати на їх порушення і відновити права), про те, як ця концепція співвідноситься з теорією державного суверенітету, а також про критерії, коли інтервенція стає допустимою.

Матеріал підготував:

С. Погребняк, професор кафедри теорії держави і права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук